

Instanța de fond: Judecătoria Ungheni
Judecător: M. Stratan
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: T. Duca, S. Procopciuc, V. Tripaduș

Dosar nr. 2ra-1245/13

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26.06.2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii: Nicolae Clima, Sveatoslav Modovan,
Tatiana Răducanu și Vera Macinskaia

Examinînd recursurile declarate de SA „Euromobila Lux” și Țînevschi Nina, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Țînevschi Nina către SA „Euromobila Lux” cu privire la recalcularea sumei de compensare a pagubei cazate angajaților în urma vătămării sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 04.12.2012 prin care apelul a fost admis și casată parțial hotărîrea primei instanțe,

C O N S T A T Ă :

La 27.10.2011 Țînevschi Nina a înaintat o cerere de chemare în judecată către SA „Euromobila Lux” cu privire la recalcularea sumei de compensare a pagubei cazate angajaților în urma mutilării sau vătămării sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu.

În motivarea acțiunii Țînevschi Nina a indicat că este invalid de gradul doi în rezultatul unui accident de muncă suferit în luna februarie 1989. Vinovat de comiterea accidentului de muncă dat a fost recunoscut angajatorul SA „BTA - 4”, care și-a schimbat ulterior denumirea în SA „Euromobila Lux”.

Prin hotărîrea Judecătoria Ungheni din 10.12.1996 s-a încasat de la SA "BTA- 4" în beneficiul său cîte 37,06 lei lunar compensație pentru pierderea capacității de muncă, începînd cu 01.12.1996 și pînă la dispariția condițiilor care au stat la baza stabilirii invalidității.

Cu referire la art. din 5 Legea nr. 278/11.02.1999, indică reclamanta, că recalcularea sumei de compensare a pagubei în modul specificat la art. 4 (alin.1) se efectuează anual, începând cu 1 aprilie, în cazul când salariul mediu lunar pentru anul precedent anului curent depășește cu cel puțin 5 la sută salariul mediu lunar pe țară luat în calculul anterior al sumei de compensare.

Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 15.04.2008 s-a încasat de la SA „BTA - 4” în beneficiul său paguba pentru pierderea capacității de muncă pentru anii 2004-2006.

Solicită reclamanta încasarea de la SA "Euromobila Lux" compensația pentru prejudiciul cauzat ca rezultat al pierderii capacității de muncă pentru a. 2007-2010 în sumă de 39648,12 lei și dobânda de întârziere de 18823,35 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Ungheni din 01.06.2012 acțiunea a fost admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04.12.2012 apelul declarat de SA „Euromobila Lux” a fost admis. S-a dispus casarea parțială a hotărârii Judecătoriai Ungheni din 01.06.2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Țînevschi Nina către SA „Euromobila Lux” privind recalculul sumei și încasarea dobânzii de întârziere, în partea ce ține de încasarea dobânzii de întârziere, taxei de stat în beneficiul statului, a dobânzii de întârziere în caz de neexecutare a hotărârii, cheltuielilor de judecată în favoarea Ninei Țînevschi, și, în partea dată s-a emis o nouă hotărâre după cum urmează: s-a respins acțiunea civilă formulată de Țînevschi Nina către SA „Euromobila Lux” privind încasarea dobânzii de întârziere; s-a dispus încasarea de la SA „Euromobila Lux” în beneficiul Ninei Țînevschi 3900 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și în beneficiul statului taxa de stat în sumă 1189,44 lei, în rest hotărârea fiind menținută.

Invocînd ilegalitatea acestei decizii la 12.02.2013 SA „Euromobila Lux” a declarat recurs, solicitînd casarea parțială a deciziei Curții de Apel Bălți din 04.12.2012 în partea menținerii hotărârii primei instanțe, cu emiterea în această privință a unei hotărâri noi, prin care acțiunea formulată de către Țînevschi Nina împotriva SA „Euromobila Lux” să fie respinsă integral ca fiind nefondată.

Menționează recurentul SA „Euromobila Lux” că decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procesual, că circumstanțele care au stat la baza concluziilor instanței de apel, nu au fost constatate cu probe veridice și suficiente.

Mai indică recurentul că instanța de fond nu a întreprins totalitatea măsurilor necesare în vedea citării corespunzătoare a SA „Euromobila Lux”.

De asemenea, la 22.02.2013 a declarat recurs și Țînevschi Nina solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii Judecătoriai Ungheni.

Din materialele cauzei rezultă că copia motivată a deciziei recurate a fost remisă părților la 23.01.2013, însă din considerentele că la dosar nu sunt prezente date ce ar confirma recepționarea acesteia de către părți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile ca fiind depuse în termen.

Conform modificărilor operate la art. 444 CPC RM, prin Legea nr.155/05.07.12, recursul se examinează fără înștiințarea părților la proces.

Examinând argumentele recursurilor declarate în raport cu actele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile declarate de SA „Euromobila Lux” și Țînevschi Nina sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel.

În favoarea acestei soluții se aduc următoarele argumente:

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

La studierea materialelor cauzei instanța de recurs a stabilit cu certitudine faptul că Țînevschi Nina beneficiază de pensie de invaliditate de gradul doi începând cu 01.10.1997.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 10.12.1996 s-a încasat lunar din contul SA "BTA-4" în beneficiul lui Țînevschi Nina prejudiciul cauzat pentru pierderea capacității de muncă de 37,06 lei, începând cu 01.12.1996 și pînă la dispariția condițiilor care au facilitat acordarea invalidității.

Prin răspunsul Camerei Înregistrării de Stat, Oficiul Teritorial Ungheni din 21.10.2011 s-a confirmat faptul că SA „BTA-4” și-a schimbat denumirea în SA”Euromobila Lux”

Prin cererea sa reclamanta a solicitat recalcularea și încasarea silită a sumei inițiale pentru anii 2007-2010.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că modul de recalculare a sumei inițiale, stabilite conform legislației în vigoare, de compensare a pagubei cauzate persoanelor care și-au pierdut capacitatea de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, ca mecanism permanent de recuperare, în baza salariului mediu lunar pe țară, a pierderilor suportate de acesta, este stabilit prin Legea nr. 278 din 11.02.1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau alte vătămări a sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu.

Astfel, conform art. 4 din Lege, recalcularea sumei inițiale de compensare a pagubei se efectuează după cum urmează :

a) se determină coeficientul individual de recalculare, egal cu raportul dintre salariul mediu lunar pe țară din anul precedent anului curent de plată a sumei de compensare a pagubei și salariul mediu lunar pe țară din anii ale căror luni au fost incluse în calculul salariului mediu din care s-a calculat suma inițială de compensare a pagubei. Coeficientul individual de recalculare se determină cu o precizie de pînă la patru unități după virgulă;

b) se determină suma curentă de compensare a pagubei înmulțindu-se suma inițială de compensare a pagubei, stabilită după constatarea accidentului de muncă sau a bolii profesionale, cu coeficientul individual de recalculare. Noul quantum al sumei de compensare se stabilește în lei și bani.

(2) Cuantumul salariului mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului curent de plată, care se aplică la determinarea coeficientului individual de recalculare, se prezintă anual de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei spre a fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Iar potrivit prevederilor art. 5 din Lege, recalcularea sumei de compensare a pagubei în modul specificat la art. 4 (alin.1) se efectuează anual, începînd cu 1 aprilie, în cazul cînd salariul mediu lunar pe țară din anul precedent anului curent de plată depășește cu cel puțin 5 la sută salariul mediu lunar pe țară luat în calculul anterior al sumei de compensare.

Astfel, Colegiul constată că atît instanța de fond cît și instanța de apel, corect a stabilit suma compensației reclamantei, în conformitate cu art. 4 al Legii nr. 278, reieșind din salariul mediu pe țară pentru anul 2007-2010.

De asemenea, Completul judiciar reține concluziile instanței de apel referitor la dobînzile de întîrziere, care se încasează în cazul obligațiilor certe, ajunse la scadență, calculate, dar neachitate. În situația din speță este vorba de sume litigioase, dispuse spre încasare prin hotărîrea judecătorească, prin urmare obligația de plată a compensației recalculate pentru a. 2007 -2010 devine pecuniară din momentul devenirii definitive a hotărîrii judecătorești, și doar din acest moment pot fi încasate dobînze de întîrziere conform art. 619 CC și nu pînă la aceasta.

În conformitate art.619 CC RM obligațiilor pecuniare li se aplică dobînze pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Din cele menționate anterior, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de fond în mod eronat a aplicat legea materială, însă instanța de apel corect a apreciat faptul că reclamanta are dreptul de a-i fi recalculată doar suma compensației pentru anii 2007-2010, nu însă și calcularea dobînzilor de întîrziere, deoarece acestea urmează a fi stabilite doar după rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

Astfel, argumentele recurentului Țînevschi Nina referitor la aplicarea eronată de către instanța de apel a art.619 CC RM sunt combătute și sunt calificate de către instanța de recurs ca fiind neîntemeiate.

Nu pot fi reținute de instanța de recurs nici argumentele recurentului SA”Euromobila Lux” prin care susține că examinarea cauzei a avut loc în lipsa sa. Din materialele cauzei se determină că administratorul SA”Euromobila Lux” Petru Poghircă a primit sub semnătură proprie citația pentru ședința din 06.03.2012 (f.d. 38), de asemenea este înmînată și citația cu aviz la 26.12.2012 și 14.05.2012 (f.d. 39, 52), iar pentru ședința din 21.02.2012 reprezentantul a depus o cerere de amîinare, ceea ce denotă că în nici una din ședințele menționate pîrîtul nu s-a prezentat. Prin urmare, instanța de recurs consideră argumentele recurentului SA”Euromobila Lux” ca neîntemeiate.

Conform art. 130 CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că pricina a fost examinată sub toate aspectele, cu aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide respingerea recursurilor declarate de SA”Euromobila Lux” și Țînevschi Nina cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

Conform art. 445 (alin.1 lit. a) și (alin. 3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se resping recursurile declarate de SA”Euromobila Lux” și Țînevschi Nina.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 04.12.2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Țînevschi Nina către SA”Euromobila Lux” cu privire la recalcularea sumei și încasarea dobânzii de întârziere.

Președintele ședinței, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Nicolae Clima

Sveatoslav Moldovan

Tatiana Răducanu

Vera Macinskaia